

SPozNAJ A POMÁHAJ CHRÁNIŤ ARCHEOLOGICKÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO

Hodnota archeologických nálezov spočíva najmä v ich schopnosti vypovedať o ľudských aktivitách v dobách, z ktorých nemáme iné zdroje informácií. Najväčšiu vypovedaciu schopnosť majú vtedy, keď je dôkladne zaznamenaný ich kontext, ktorým odkrývajú širšie súvislosti. Pokiaľ je nález vyzdvihnutý neodborne, bez dokumentácie nálezových okolností, stráca väčšinu svojej informačnej hodnoty. Podobne v prípade, keď sú z archeologického náleziska ukradnuté vybrané nálezy, skreslí sa obraz o konkrétnej lokalite. V prípade takto ovplyvnených výsledkov výskumov na viacerých lokalitách dochádza v konečnom dôsledku k skresleniu obrazu o danej dobe, ktorý nie je možné doplniť inými zdrojmi informácií. Takto prichádzame o vierohodný prameň poznania našej minulosti.

Poškozovanie archeologických nálezov a nálezísk je nelegálna činnosť. Osoby, ktoré túto činnosť vykonávajú, spoznáte tak, že:

- vyhľadávajú kovové archeologické nálezy a neodborne ich vyzdvihujú, čím ich znehodnocujú,
- rozkopávajú náleziská, mnohé v chránených prírodných územiach (napr. CHKO a NP),
- nálezy zhromažďujú v nelegálnych, verejnosti neprístupných zbierkach a predávajú ich na čiernom trhu,
- vykrádajú prebiehajúce archeologické výskumy,
- premiestňujú a u seba prechovávajú nájdenú muníciu a zbrane,
- kvôli význameniam, odznakom či šperkom rozkopávajú vojnové hroby.

V prípade stretnutia s touto ilegálnou činnosťou:

- podozrivé osoby nekontaktujte, môžu vám tvrdiť, že sú archeológovia alebo pyrotechnici, prípadne vás môžu napadnúť,
- ak máte signál, volajte 158 a oznámte podozrenie z trestnej činnosti - nepovoleného vyhľadávania archeologických nálezov,
- ak nemáte mobilný signál, políciu privolajte z najbližšieho miesta pokrytého signálom,
- ak polícia nepozná miesto činu, čakajte ich na prístupnom mieste a navigujte ich,
- následné vyšetrovanie môže výrazne uľahčiť zaznamenanie si EČ vozidla podozrivých, ich popis, fotografie alebo videá,
- ak sa podarilo podozrivým osobám utiecť alebo ich polícia nenašla a nechcete podať trestné oznámenie, oznámte incident aspoň na najbližšom príslušnom krajskom pamiatkovom úrade, Pamiatkovom úrade SR alebo pošlite e-mail na adresy: archeologia@pamiatky.gov.sk a archeo@minv.sk.

Za ilegálnu detektoristickú činnosť hrozí:

- pokuta do 200 000 € (podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov),
- odňatie slobody do 10 rokov (podľa zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov).